

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3429/2024
28.02.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у ванпарничном предмету предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Немања Јанићијевић, адвокат из ... против противника предлагача ЈП „Путеви Србије“, Београд, чији је пуномоћник Бранислав Поповац, адвокат из ..., ради одређивања накнаде за експроприсану непокретност, одлучујући о ревизији противника предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Крагујевцу Гж 7506/23 од 24.10.2023. године, у седници одржаној 28.02.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија противника предлагача изјављена против решења Вишег суда у Крагујевцу Гж 7506/23 од 24.10.2023. године, у делу за износ од 9.142.903,46 динара.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Решењем Основног суда у Крагујевцу Р1 152/22 од 06.06.2023. године, ставом 1. изреке, усвојен је предлог предлагача и обавезан противник предлагача да му на име накнаде за експроприсане непокретности исплати износе и то: на име експропријације катастарских парцела кп .. у површини од 0.69.69 ха, пољопривредно земљиште по култури њива друге класе, кп бр. .. у површини од 0.04.50 ха пољопривредно земљиште по култури њива друге класе и кп бр. .. површине 0.03.74 ха, пољопривредно земљиште по култури њива друге класе, све уписане у ЛН бр. .. К.О. ..., које су власништво АА из ..., исплати износ од 9.142.903,46 динара; на име накнаде за засаде биљних култура на експроприсаним непокретностима кп бр. .. и кп бр. .. обе К.О. ... исплати укупан износ од 1.044.526,00 динара; све са законском затезном каматом почев од 06.06.2023. године па до исплате. Ставом 2. изреке, противник предлагача је обавезан да предлагачу исплати трошкове ванпарничног поступка у износу од 294.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности решења па до исплате.

Виши суд у Крагујевцу је, решењем Гж 7506/23 од 24.10.2023. године, одбио као неосновану жалбу противника предлагача и потврдио решење Основног суда у Крагујевцу Р1 152/22 од 06.06.2023. године.

Против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, противник предлагача је изјавио благовремену ревизију у делу којим је одређена накнада за експроприсане непокретности у износу од 9.142.903,46 динара, због погрешне примене материјалног права.

Предлагач је доставио одговор на ревизију противника предлагача захтевајући накнаду трошкова ревизијског поступка.

Врховни суд је испитао побијану одлуку применом одредбе члана 408. у вези члана 420. став 1. и 6. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11...18/20), одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Сл. гласник РС“, бр.10/23), и одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Сл. гласник СРС“, бр.25/82, 48/88 и „Сл. гласник РС“, бр.46/95...14/2022) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, предлагач је власник предметних непокретности које су експроприсане решењем надлежног Одељења Градске управе за имовинско правне послове, урбанизам, изградњу и озакоњење – Секретаријат за имовинске послове – Одељење за послове експропријације број 465-136/22 – XXX-01 од 04.10.2022. године, у корист РС а за потребе противника предлагача, ради изградње северне обилазнице око Крагујевца и изградње државног пута IА реда објекта од посебног значаја за РС, а за чију изградњу је утврђен јавни интерес решењем Владе РС број 465-593/2022 – 2 од 28.01.2022. године. Просторним планом Града Крагујевца из 2009. године и Генералним урбанистичким планом Крагујевца од 2015. године, као предмет израде пројекта северне обилазнице Града Крагујевца, обухваћене су и предметне парцеле, које, по свом карактеру представљају грађевинске парцеле намењене за изградњу наведеног пројекта. Вештачењем од стране судског вештака грађевинске струке, утврђена је вредност експроприсаних непокретности, укупне површине 0.77,93 ха или 7.793 м², које су у границама обухвата урбанистичког пројекта за изградњу I фазе Северне обилазнице Града Крагујевца аутоматски постале јавно грађевинско земљиште РС, у износу од 9.142.903,46 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредбе члана 41. став 2. 42, 46. и 47. Закона о експропријацији („Сл. гласник РС“, бр.53/95...106/16), и одредбе члана 81. став 1. и 88. став 9. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр.72/2009...52/2021), одредили накнаду за експроприсане непокретности предлагачу од 9.142.903,46 динара, прихватајући тржишну цену утврђену вештачењем имајући у виду да је судски вештак свој налаз засновао на чињеници да су, у конкретном случају, предметне парцеле одузете од тужиоца у законом прописаном поступку, на основу јавног интереса утврђеног одлуком Владе а за потребе изградње саобраћајнице „Северна обилазница“, што значи да су у време експропријације предметне парцеле имале статус грађевинског земљишта.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 41. став 2. Закона о експропријацији, прописано је да се висина накнаде у новцу за експроприсане непокретности одређује по тржишној цени, према околностима у моменту закључења споразума о висини накнаде, а ако споразум није постигнут према околностима у моменту доношења првостепене одлуке о накнади. На основу одредбе члана 42. истог Закона, накнада за експроприсано пољопривредно

земљиште и грађевинско земљиште одређује се у новцу према тржишној цени таквог земљишта ако законом није друкчије прописано (став 1). Процену тржишне цене из става 1. овог члана, врши орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима (став 2).

На основу одредбе члана 88. став 1. Закона о планирању и изградњи, када се планским документом промени намена пољопривредног и шумског у грађевинско земљиште, орган надлежан за доношење планског документа је дужан да у року од 15 дана од дана ступања на снагу тог документа, органу надлежном за послове државно премера и катастра достави плански документ који садржи попис катастарских парцела којима је промењена намена или опис граница планског документа са пописом катастарских парцела и одговарајућим графичким приказом. Од дана ступања на снагу планског документа којим је извршена промена намене пољопривредног и шумског земљишта у грађевинско земљиште, власник таквог земљишта остварује сва права власника на грађевинском земљишту, у складу са овим законом (став 9).

У конкретном случају, на основу планског акта, Урбанистичког пројекта за изградњу прве фазе Северне обилазнице Града Крагујевца, број 350-I-02386/2021 – 11 од 31.12.2021. године, и Генералног урбанистичког плана Града Крагујевца из 2015. године, следи да су предметне кат. парцеле, у ранијем власништву предлагача, у време одузимања биле градско грађевинско земљиште са наменом за планску изградњу ауто пута. То значи да предлагачу накнада за предметне парцеле припада на основу њихове тржишне вредности као грађевинског земљишта, о којој се изјаснио судски вештак у свом налазу и мишљењу на коме је и заснована одлука нижестепених судова.

Неосновани су наводи ревизије противника предлагача о погрешној примени одредбе члана 42. Закона о експропријацији, а због чињенице да је процена тржишне цене органа надлежног за утврђивање пореза за пренос апсолутних права на непокретностима вишеструко нижа од цене утврђене вештачењем. Орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима врши процену тржишне цене, како је наведено у ставу 2. одредбе члана 42. Закона о експропријацији, али не одређује тржишну вредност експроприсаног земљишта. У случају када се не постигне споразум, што је овде случај, накнаду одређује суд у ванпарничном поступку тако што, поред процене коју је дала Пореска управа, може да изведе и друге доказе које учесници предложе, па и вештачење, ако је то потребно за одређивање накнаде. У конкретном случају, нижестепени судови су правилно предлагачу накнаду признали на основу налаза и мишљења судског вештака, који се о тржишној цени предметног земљишта изјаснио, имајући у виду да се ради о грађевинском земљишту на основу одредбе члана 88. став 9. Закона о планирању и изградњи.

Наводи ревизије противника предлагача којима се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања нису од утицаја на одлучивање, имајући у виду да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања на основу одредбе члана 407. став 2. ЗПП, осим у случају из члана 403. став 2. тог закона, што овде није случај.

На основу одредбе члана 414. став 1. у вези члана 420. став 6. ЗПП, и 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Трошкови ревизијског поступка на име ангажовања пуномоћника, адвоката за састав ревизије и за судске таксе, нису били потребни, у смислу одредбе члана 154. ЗПП.

На основу одредбе члана 165. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић